

Ugunsdrošība un civilā aizsardzība bērnu nometnēs

Rīga, 2025

Paulis Tretjakovs

pt29@inbox.lv

Normatīvie akti, kas reglamentē ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasības

- **Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums.**
- **Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” (turpmāk -UN)**
- **Ministru kabineta 2009.gada 1.septembra noteikumi Nr.981 “Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība” (turpmāk-MK not Nr.981).**
- **Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums**

Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums

9.pants. Atbildība par ugunsdrošību objektā

- **(1)** Par ugunsdrošību objektā ir atbildīgs ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašnieks (valdītājs) vai pārvaldnieks, ja tas paredzēts pārvaldīšanas līgumā, bet iznomātā (izīrētā) vai lietošanā nodotā ēkā, būvē, to daļās vai zemesgabalā par ugunsdrošību ir atbildīgs nomnieks (īrnieks) vai cits lietotājs, ja tas paredzēts līgumā.

-
- **10.pants. Par ugunsdrošību objektā atbildīgo personu pienākumi**
 - Ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašniekam (valdītājam), pārvaldniekam, nomniekam vai citam lietotājam, kas saskaņā ar līgumu ir atbildīgs par ugunsdrošību objektā, ir šādi pienākumi:
 - 1) nodrošināt normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības prasību ievērošanu;
 - 2) nodrošināt iespēju veikt valsts ugunsdrošības uzraudzību;

-
- 3) sniegt ar ugunsdrošības jautājumiem saistīto informāciju, ja amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi to pieprasa;
 - 4) veikt uguns aizsardzības sistēmu darbības pārbaudi, ja amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi to pieprasa;
 - 5) ugunsgrēka gadījumā pildīt ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu amatpersonu norādījumus.

-
- **11.pants. Fizisko personu pienākumi ugunsdrošības jomā**
 - Fiziskajām personām ugunsdrošības jomā ir šādi pienākumi:
 - 1) ievērot normatīvajos aktos noteiktās ugunsdrošības prasības;
 - 2) ugunsgrēka gadījumā ziņot par to Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam.

■ Ugunsdrošības noteikumi

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro,...
 6. Fizisko un juridisko personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos.
-
- 6.¹ Atrodoties objektā, fiziskās personas pienākums, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku, ir nekavējoties evakuēties (izņemot gadījumu, ja nodarbinātajam noteikti pienākumi atbilstoši ugunsdrošības instrukcijai un tos attiecīgajā situācijā ir iespējams veikt).

- 7. Ja izcēlies ugunsgrēks :
- 7.1. fiziskajai personai ir pienākums:
- 7.1.1. ziņot par to VUGD, zvanot uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112, nosaucot ugunsgrēka izcelšanās adresi vai vietu un ziņotāja vārdu, uzvārdu, kā arī sniegt pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku;
- 7.1.2. informēt ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāju par cilvēkiem, kuri atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka apdraudētajā vietā, objekta ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un piebraukšanas ceļiem, ugunsbīstamību, sprādzienbīstamību un citiem bīstamiem faktoriem;

Papildus atbildīgās personas pienākumi ugunsgrēka gadījumā

- 7.2. saimnieciskās darbības objekta atbildīgajai personai papildus šo noteikumu 7.1. apakšpunktā minētajiem pienākumiem līdz brīdim, kad ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienība, ir pienākums nodrošināt ugunsdrošības instrukcijā noteikto rīcību ugunsgrēka gadījumā atbilstoši šo noteikumu 180.7. apakšpunktam.

176. Atbildīgā persona nodrošina ugunsdrošības instrukcijas izstrādi objektam, teritorijai un būvobjektam (izņemot viendzīvokļa objektu, neapbūvētu teritoriju un teritoriju, kurā nenotiek būvdarbi). objekts – būve vai tās daļa;

184. Saimnieciskās darbības objekta vai publiska objekta atbildīgā persona nodrošina ugunsdrošības instruktāžu visiem nodarbinātajiem.

2.8.¹ nodarbinātais – visi objektā nodarbinātie, organizatoriski iesaistītās personas, kā arī personas, kuras veic darbu objektā uz līguma pamata vai ir citu komersantu darbinieki, kas nodarbināti objektā, atrodas praksē vai apmācībā;

- 178. Tiesības izstrādāt ugunsdrošības instrukciju, veikt ugunsdrošības instruktāžu, praktiskās nodarbības, ugunsdzēsības hidrantu un iekšējā ugunsdzēsības ūdensvada pārbaudi ir personai, kura ir ieguvusi profesionālo izglītību ugunsdrošībā vai saņēmusi apmācību ugunsdrošības jomā:
- 178.1. saimnieciskās darbības objektam un publiskam objektam, kurā var atrasties no 10 līdz 50 cilvēkiem, kā arī saimnieciskās darbības objektam ar sprādzienbīstamu vidi – atbilstoši Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta izstrādātai mācību programmai (ne mazāk par 20 stundām);

-
- 178.2. saimnieciskās darbības objektam un publiskam objektam, kurā var atrasties vairāk par 50 cilvēkiem, kā arī paaugstinātas bīstamības saimnieciskās darbības objektam – atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas licencētai profesionālās izglītības programmai (ne mazāk par 160 stundām).

- MK not.Nr981 minētie darba kārtības noteikumi, iekšējās kārtības noteikumi un drošības noteikumi (.....ugunsdrošības noteikumiem),

nav ugunsdrošības instrukcija un
iepazīstināšana ar augstāk minētiem
noteikumiem nav ugunsdrošības
instruktāža Ugunsdrošības noteikumu
izpratnē.

■ 340. Publiskā objektā, ja tas atbilstoši lietošanas veidam nav paredzēts cilvēku izmitināšanai naktī, atļauts izmitināt cilvēkus naktī, ja:

■ 340.1. objektā ir ierīkota automātiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma;

- 340.2. objekts ir nodrošināts ar balss izziņošanas ierīcēm (piemēram, ruporiem, megafoniem, mikrofoniem ar skaļruņiem), kas paredzētas cilvēku apziņošanai ugunsgrēka vai citu apdraudējumu gadījumā;

- 340.3. evakuācijas ceļu skaits un platums ir atbilstošs izmitināto cilvēku skaitam;
(UN 241.p- 243.p.)

-
- 340.4. evakuācija ir nodrošināta tieši uz āru no būves zemes virsmas līmenī, ja personas tiek izmitinātas ne augstāk par trešo stāvu, vai, ja personas tiek izmitinātas augstāk par trešo stāvu, evakuācija ir nodrošināta caur aizsargātu evakuācijas ceļu vai dūmaizsargātu un uguns aizsargātu kāpņu telpu.

- 119. Viendzīvokļa objektu, daudzdzīvokļu objekta dzīvokli un publisku objektu, kurā paredzēts izmitināt gulēšanai līdz 10 cilvēkiem, nodrošina ar autonomu ugunsgrēka detektoru, kas reaģē uz dūmiem. Autonomo ugunsgrēka detektoru var aizstāt ar automātisko ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmu.

- 235. Publiska objekta telpās, kurās nakšņo cilvēki, izvieto stāva evakuācijas plānu. Šā punkta prasības neattiecas uz vienkārtīgu publiska objekta telpām, kurām ir tieša evakuācijas izeja uz āru un kurās vienlaikus nakšņo ne vairāk kā 10 cilvēki.

MK noteikumu Nr.981 prasības, kas saistītas ar ugunsdrošību un VUGD

- 8. Pirms nometnes darbības uzsākšanas organizētājs:
- 8.3. sadarbībā ar nometnes vadītāju nodrošina nometnes darba drošības noteikumu, kā arī iekšējās kārtības un drošības noteikumu izstrādi, ņemot vērā diennakts laiku, kurā dalībnieki uzturas nometnē, izmitināšanas veidu un nometnes programmu, kā arī apstiprina minētos noteikumus.... , ugunsdrošības prasības.....
- 8.5. saņem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pozitīvu atzinumu par nometnes vietas atbilstību ugunsdrošības prasībām;

-
- 8.10. nodrošina, ka nometnes vadītājs:
 - 8.10.2. ne vēlāk kā trīs darbdienu pirms nometnes darbības sākuma informācijas sistēmā iesniedz:
 - 8.10.2.2. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pozitīvu atzinumu par nometnes vietas atbilstību ugunsdrošības prasībām (izņemot šo noteikumu 9.punktā minētos gadījumus);

Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām

Iesniegumu iespējams nosūtīt no

www.nometnes.gov.lv

vai iesniegumā VUGD

kontakinformācija- **www.vugd.gov.lv** norādot:

1. Iesniedzēja rekvizīti, kontakinformācija.
2. Nometnes adrese.
3. **Ēkas, ēkas daļas vai telpas**, kurus izmantos bērnu nometne. (piem. Saldus pamatskola. 1.Korpusa, 1.stāva 2.;3.;4. telpas un 1. korpusa 2.stāvs.).

Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām

4. Ēkas, telpu īpašnieks (valdītājs):
 - 4.1.juridiska persona, reģistrācijas numurs;
 - 4.2.fiziska persona (*adrese*),
5. Nometnes (ņu) rīkošanas laiks (*01.01.2021 –;*
6. **Dienas vai diennakts** nometne.
7. **Dalībnieku skaits**, kuri vienlaicīgi uzturēsies nometnē.

MK not Nr.981

- 9. Šo noteikumu 8.5. un 8.6.apakšpunktā minētais atzinumus nav nepieciešams:
- 9.1. nometnei ārpus telpām;
- 9.2. nometnei telpās un ārpus telpām par nometnes darbību ārpus telpām;
- 9.3. ja attiecīgais atzinums par nometnes norises vietu jau ir un atzinumā noteiktais nometnes rīkošanas termiņš nav beidzies;
- 9.4. ja mainās nometnes veids no diennakts nometnes uz dienas nometni;
- 9.5. ja nometnes norises vietā vai objektā, kur paredzēta nometnes norises vieta, gada laikā ir veiktas pārbaudes saskaņā ar attiecīgās jomas normatīvajiem aktiem.

10. Nometnes darbības laikā organizētājs nodrošina:

10.7. civilās aizsardzības, ugunsdrošības, darba aizsardzības, vides aizsardzības un citu prasību ievērošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

10.12. nometnes atbilstību vismaz šādām higiēnas prasībām:

10.12.2. nometnes ēkā vai tās tuvumā neatrodas institūcijas (objekti), kuru darbība var apdraudēt dalībnieku drošību un veselību;

MK 21.01.2021. noteikumi Nr. 46

“Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts”

10.12.7. nometnes laikā peldēšanās pieļaujama tikai drošās peldvietās un dienas gaismā. Peldēšanos organizē peldvietās, kas iekļautas valsts monitoringa programmā vai

-
- 12. Nometnes vadītājs:
 - 12.2. pirms nometnes darbības uzsākšanas iepazīstina darbiniekus ar darba kārtības noteikumiem, iekšējās kārtības noteikumiem un drošības noteikumiem (tai skaitā darba drošības un ugunsdrošības noteikumiem), veicot par to ierakstu nometnes žurnālā (2.pielikums);
 - 12.3. pirms nometnes darbības uzsākšanas iepazīstina dalībniekus ar iekšējās kārtības noteikumiem un drošības noteikumiem (tai skaitā darba drošības un ugunsdrošības noteikumiem), veicot par to ierakstu nometnes žurnālā, un ir atbildīgs par minēto noteikumu ievērošanu;
 - 12.4. nodrošina dalībnieku drošību, kā arī veselības un dzīvības aizsardzību

Nometnes organizēšana (ugunsdrošība)

- Nometnes organizētājs pieprasa un saņem VUGD atzinumu
- Nometnes organizētājs (vadītājs) iesniedz (reģistrē) VUGD atzinumu www.nometnes.gov.lv
- Nometnes organizētājs izstrādā drošības (ugunsdrošības) noteikumus nometnei

■ Uzsākot nometnes darbību

Par ugunsdrošību objektā atbildīgā persona
nodrošina nometnes darbinieku instruktāžu
ugunsdrošībā, reģistrē to UN noteiktajā
Ugunsdrošības instruktāžas uzskaites žurnālā

- Nometnes vadītājam vienmēr ir pieejams darbinieku un dalībnieku saraksts
- Nometnes vadītājs iepazīstina nometnes darbiniekus un dalībniekus ar drošības (ugunsdrošības) noteikumiem nometnei un reģistrē to nometnes žurnālā.
- Nometnes vadītājs iepazīstina darbiniekus un dalībniekus ar nometnes telpām, evakuācijas risinājumiem (evakuācijas ceļi, evakuācijas izejas,...)
- Nometnes vadītājs norāda drošas pulcēšanās vietu.

Nometnes darbība

Nosacījumi, kurus nodrošina bērnu nometnes vadītājs, nometnei uzsākot darbību

UGUNSDROŠĪBA

- UN 6. Fizisko un juridisko personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos.
- **6.¹ Atrodoties objektā, fiziskās personas pienākums, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku, ir nekavējoties evakuēties** (izņemot gadījumu, ja nodarbinātajam noteikti pienākumi atbilstoši ugunsdrošības instrukcijai un tos attiecīgajā situācijā ir iespējams veikt).
- **Ugunsgrēka gadījumā zvanīt 112: “A D R E S E”**
- Evakuācijai aizliegts izmantot liftu (pacēlāju)

- UN 243. Durvis evakuācijas ceļos ir viegli atveramas no telpas iekšpuses bez aizkavējuma un šķēršļiem. Par aizkavējumu tiek uzskatīts jebkurš šķērslis, kas liedz atvērt durvis trīs sekunžu laikā.

- Neaizkraut evakuācijas ceļus

- Droša pulcēšanās vieta

- Nelietot atklātu uguni (izņemot kurināt ugunsgrāku nometnes darbinieku klātbūtnē ugunsgrākam paredzētajā vietā)

- Nelietot bojātas elektroierīces (*personīgās elektroierīces pēc lietošanas atslēgt no elektrotīkla, noteikt lietošanas vietu*)

- Aizliegts novietot degtspējīgas vielas un priekšmetus tuvāk par 0,5 m no gaismas ķermeņiem, izņemot gadījumu, ja to pieļauj ražotājs;

Aizliegts:

- ierīkot stāvvietu un novietot transportlīdzekli uz ugunsdzēsības hidranta akas vai aizkraut to;
- novietot vielas un priekšmetus 1,5 m rādiusā no ugunsdzēsības hidranta akas;

- novietot vielas un priekšmetus tuvāk par 1 m no iekšējā ugunsdzēsības ūdensvada krāna.

Uguns kuri

■ Pašvaldības saistoši noteikumi

Rīgas domes saistošie noteikumi Nr.80

Rīgā 2007.gada 19.jūnijā (prot. Nr.74, 5.§)

■ **Sabiedriskās kārtības noteikumi Rīgā**

- 6. Publiskās vietās aizliegts:
- 6.19. kurināt uguns kuru ārpus pašvaldības speciāli šim nolūkam iekārtotām vietām, izņemot pašvaldībā saskaņotu pasākumu norises laikā un vietā, kā arī valsts noteiktās svētku, atceres un atzīmējamās dienās, nebojājot apstādījumus un ievērojot ugunsdrošības prasības.
- 6.¹ Papildus 6.punktā noteiktajiem ierobežojumiem Rīgas pilsētas peldvietās aizliegts:
- 6.¹³. celt teltis, kurināt uguns kuru;

Valsts meža dienests

Latvijas teritorijā meža ugunsnedrošo periodu izsludina Valsts meža dienests

423. Meža ugunsnedrošajā laikposmā aizliegts:

423.1. veidot atklātu liesmu mežā un purvā, izņemot rekreācijas objektus, kas nepieļauj uguns izplatīšanos ārpus šīs vietas. Rekreācijas objektos ugunskura vietu atstāj, kad uguns nodzēsta un gruzdēšana pilnīgi beigusies;

423.3. nomest mežā, purvos vai uz tos šķērsojošiem ceļiem degošus vai gruzdošus sērkociņus, izsmēkus un citus priekšmetus;

- 423.8. bez saskaņošanas ar Valsts meža dienesta attiecīgo teritoriālo struktūrvienību veikt jebkāda veida dedzināšanu (tai skaitā ciršanas atlieku dedzināšanu).
- **424. Meža objektā aizliegts:**
- 424.3. dedzināt ciršanas atliekas vai kurināt ugunsgrākus:
- 424.3.1. tuvāk par 2 m no augošiem kokiem;
- 424.3.2. vietās, kur augsnes kūdras slānis ir biezāks par 0,15 m, izņemot gadījumu, ja dedzināšana notiek laika posmā no 1. novembra līdz 1. martam;

Ugunsdrošības pārbaude paredzamās nometnes vietā un piemērojamā administratīvā prakse

Paredzamās nometnes vietas ugunsdrošības pārbaude

- VUGD teritoriālā struktūrvienības Valsts ugunsdrošības uzraudzības amatpersona veic paredzamās nometnes vietas ugunsdrošības pārbaudi.
- Pēc pārbaudes tiek izsniegts **pozitīvs** Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām, ja nometnes vietā nav konstatēti **būtiski** ugunsdrošības noteikumu pārkāpumi.
- Pēc pārbaudes tiek izsniegts **negatīvs** Atzinums par atbilstību ugunsdrošības prasībām, ja nometnes vietā ir konstatēti **būtiski** ugunsdrošības noteikumu pārkāpumi, un par tiem tiek sastādīts Pārbaudes akts.

Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums

Viena naudas soda vienība ir 5 *euro*

- **55. pants. Ugunsdrošības prasību neievērošana**
- (1) Par normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības prasību neievērošanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no sešām līdz piecdesmit sešām naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no piecdesmit sešām līdz divsimt astoņdesmit naudas soda vienībām.

- (2) Par normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības prasību neievērošanu, ja tās rezultātā izcēlies ugunsgrēks, piemēro naudas sodu fiziskajai personai no divdesmit astoņām līdz astoņdesmit sešām naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no divsimt astoņdesmit līdz astoņsimt sešdesmit naudas soda vienībām.
- (3) Par kūlas dedzināšanu piemēro naudas sodu fiziskajai personai no piecdesmit sešām līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām.

Ugunsdzēsības aparāti

Ugunsdzēsības aparātu izvietojums

- Ja telpās atrodas elektroiekārtas zem sprieguma, tad telpās vismaz 50% esošo ugunsdzēsības aparātu jābūt piemērotiem elektroiekārtu dzēšanai. (1000V).
- 262. Maksimālais attālums no jebkuras vietas telpā līdz ugunsdzēsības aparāta atrašanās vietai:
- 262.1. saimnieciskās darbības objektā nedrīkst pārsniegt 20 m; (+ 20 m , ja ir UG krāni)
- Nepārtrauktas darbības laiks (pulvera aparātiem):
± 1kg-6s; 2kg-8s; 4kg-10s; 6kg-12s.

■ **Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums**

- Likuma mērķis ir noteikt civilās aizsardzības sistēmas un katastrofas pārvaldīšanas subjektu kompetenci, lai pēc iespējas pilnīgāk nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību un aizsardzību katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā.

12.pants. Juridisko un fizisko personu pienākumi un tiesības

- (1) Juridisko un fizisko personu pienākumi civilās aizsardzības jomā ir šādi:
- 1) atbilstoši šim likumam un citiem normatīvajiem aktiem nodrošināt savā īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esoša īpašuma uzturēšanu un ekspluatēšanu tā, lai neradītu kaitējumu cilvēku, vides un īpašuma drošībai;

■ 2) nekavējoties ziņot attiecīgajām valsts vai pašvaldību institūcijām par katastrofu vai katastrofas draudiem;

■ 3) katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā rīkoties saskaņā ar atbildīgo valsts vai pašvaldību institūciju sniegto informāciju un šo institūciju amatpersonu norādījumiem;

■ 4) nodrošināt valsts civilās aizsardzības plānā un sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plānos juridiskajai personai noteikto pasākumu precīzu un savlaicīgu izpildi.

- **13.pants. Objekts, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības**
- Objekta īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, lai izpildītu šā panta otrās un trešās daļas prasības, nodrošina:
- 1) objekta plānojuma shēmas izstrādāšanu, tajā norādot ēku, telpu un inženierbūvju izvietojumu, elektroapgādes, ūdensapgādes, gāzes vai degvielas apgādes atslēguma punktus, bīstamo iekārtu atrašanās vietas;
- 2) objekta iekšējo reglamentējošo dokumentu izstrādāšanu; (*Objekta ugunsdrošības instrukcija,...*)

Civilās aizsardzības plāns

- Valsts civilās aizsardzības plāns
- Pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns
- Paaugstinātas bīstamības objekta civilās aizsardzības plāns
- Objekta civilās aizsardzības plāns (kritiskās infrastruktūra un tajā var atrasties vairāk par 100 cilvēkiem)

CIVILĀ AIZSARDZĪBA

112

**112 ir vienots ārkārtējo izsaukumu tālrunis
Latvijā un Eiropas Savienības valstīs.**

Tāpat var izmantot arī dienestu tiešos telefona savienojumus:

- ugunsdzēsēji **112**;
- policija 110;
- ātrā palīdzība 113;
- gāzes avārijas dienests 114.

- **IEDZĪVOTĀJU APZIŅOŠANA**
- **Lai brīdinātu iedzīvotājus katastrofu un to draudu gadījumos, tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas. Ieslēdz radio vai televizoru.**

- **APDRAUDĒTO CILVĒKU EVAKUĀCIJA**
- Informācija par evakuēšanās tiks sniegta pa radio un televīziju, vai ar policijas, ugunsdzēsēju automašīnu skaļruņu palīdzību

GATAVĪBA NESTANDARTA SITUĀCIJĀM

- Iepriekš sagatavojieties iespējamām ārkārtas, nestandarta situācijām. Ieteicams turēt pieejamus:
 - - uzlādētu telefonu;
 - - sērkokciņus, sveces, kabatas lukturus, petrolejas lampu;
 - - radio ar rezerves baterijām;
 - - gāzes (spirta) plītiņu;
 - - medicīnisko aptieciņu un nepieciešamās zāles;
 - - pārtikas rezerves, kuras uzglabājamas ārpus ledusskapja un dzeramo ūdeni;
 - - skaidru naudu.
- Personas dokumentus uzglabājiēt visiem ģimenes locekļiem zināmā un pieejamā vietā.

- **BĪSTAMU ĶĪMISKO VIELU NOPLŪDES GADĪJUMOS**
- RĪCĪBA ATRODOTIES TELPĀS aizveriet un noblīvējiet (ar ūdenī samitrinātu audumu) logus, durvis, ventilācijas lūkas.
- RĪCĪBA ATRODOTIES ĀRPUS TELPĀM meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam

VĒTRA

- Neatstājiel telpas bez īpašas nepieciešamības.
- Atrodoties ārpus telpām, **nestāviet paši un nenovietojiet transporta līdzekļus zem atsevišķi stāvošiem kokiem, vieglām konstrukcijām, elektrolīnijām u.c**
- Klajā laukā **sameklējiet vietu** kur patverties, piemēram, grāvi vai ieplaku. Ja tādas nav, vēja brāzmas gadījumā **nogulieties zemē.**
- 2005

RĪCĪBA PLŪDU GADĪJUMĀ

- Jau savlaicīgi jāsagatavo līdzņemšanai dokumenti, nepieciešamie medikamenti, nauda, apģērbi un apavi, pārtikas rezerve
- 2013

-
- <https://nometnes.gov.lv/>
Nometņu vadītājiem
Metodiskie materiāli
RĪCĪBA KRĪZES SITUĀCIJĀ
JAUNSARDZES CENTRS- 36 stundas

Rīcība ugunsgrēka gadījumā

- Ugunsgrēka 4 bīstamie faktori
- Dūmi un gāzes
- Karstums
- Orientācijas zudums telpā
- Laiks

***informācija par rīcību dažādu
apdraudējumu gadījumā Valsts
ugunsdzēsības un glābšanas dienesta
mājas lapā
vugd.gov.lv sadaļā: Drošības padomi***

You Tube “Bīstamā robeža”